

Valsts darba
inspekcija

Valsts darba inspekcijas pārbaūžu rezultāti pārtikas ražošanas nozarē, raksturīgākās problēmas un nelaimes gadījumi uzņēmumos

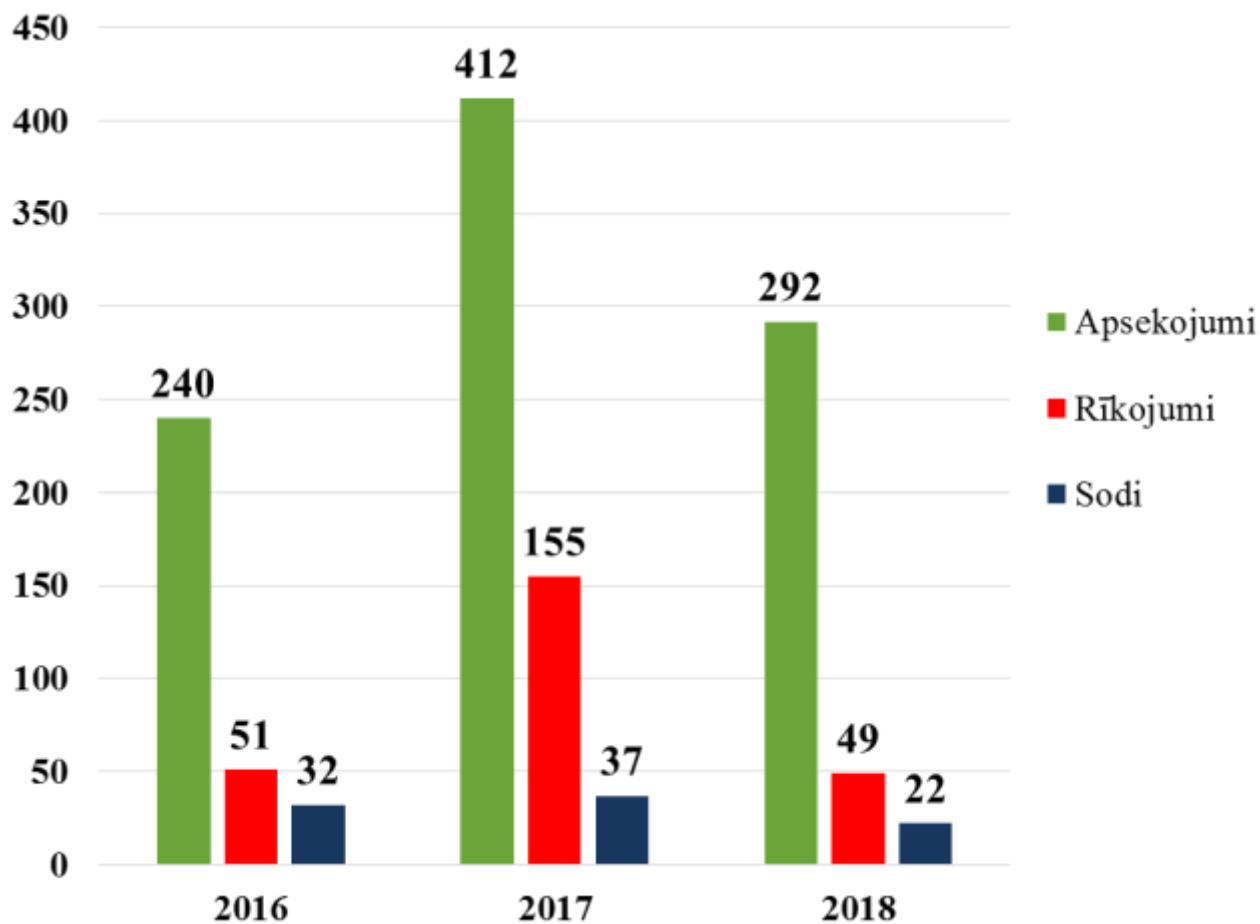
Sandra Zariņa, DA nodaļas vadītāja, Sandra.Zarina@vdi.gov.lv

24.04.2019., Rīga

Valsts darba
inspekcija

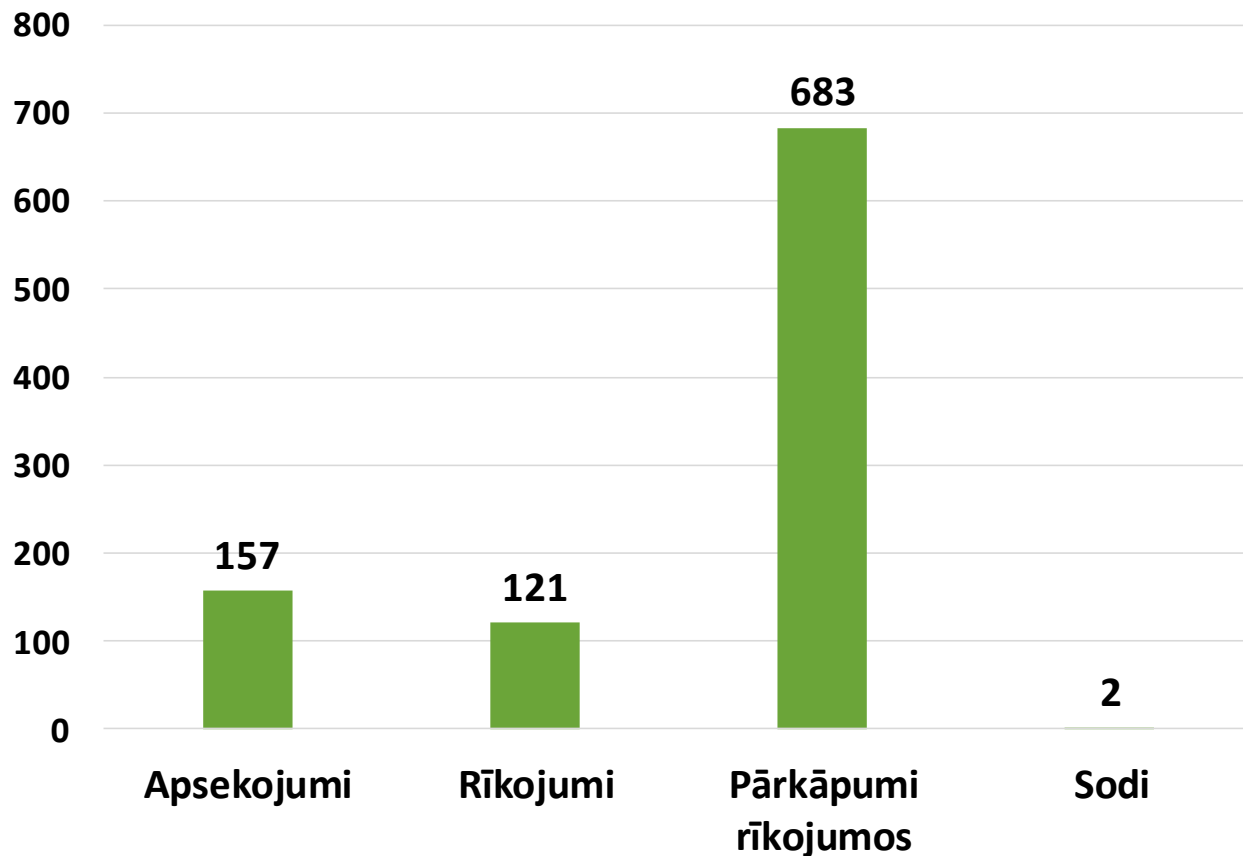
Apsekojumu, rīkojumu un sodu skaits pārtikas ražošanas nozares uzņēmumos

Valsts darba
inspekcija

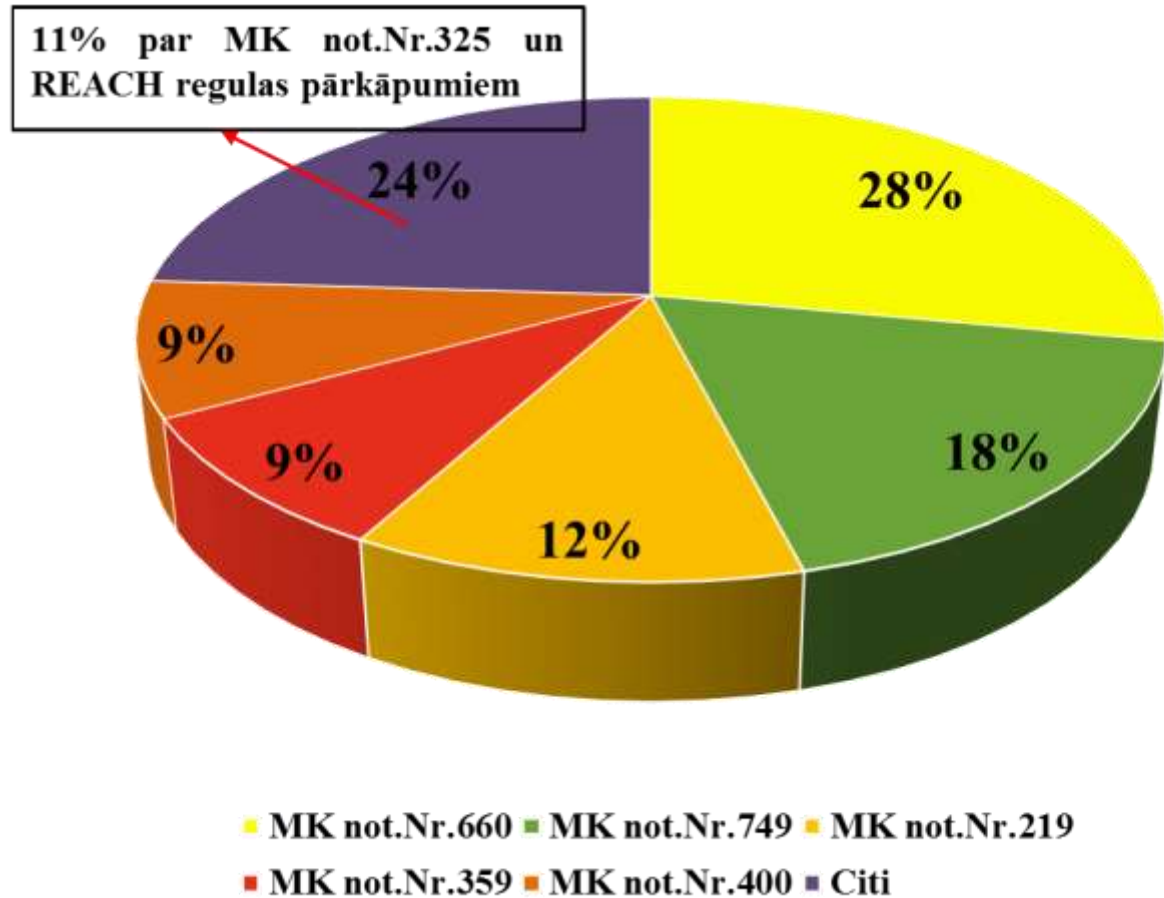
Tematiskās pārbaudes rezultāti 2017.gadā

Valsts darba
inspekcija

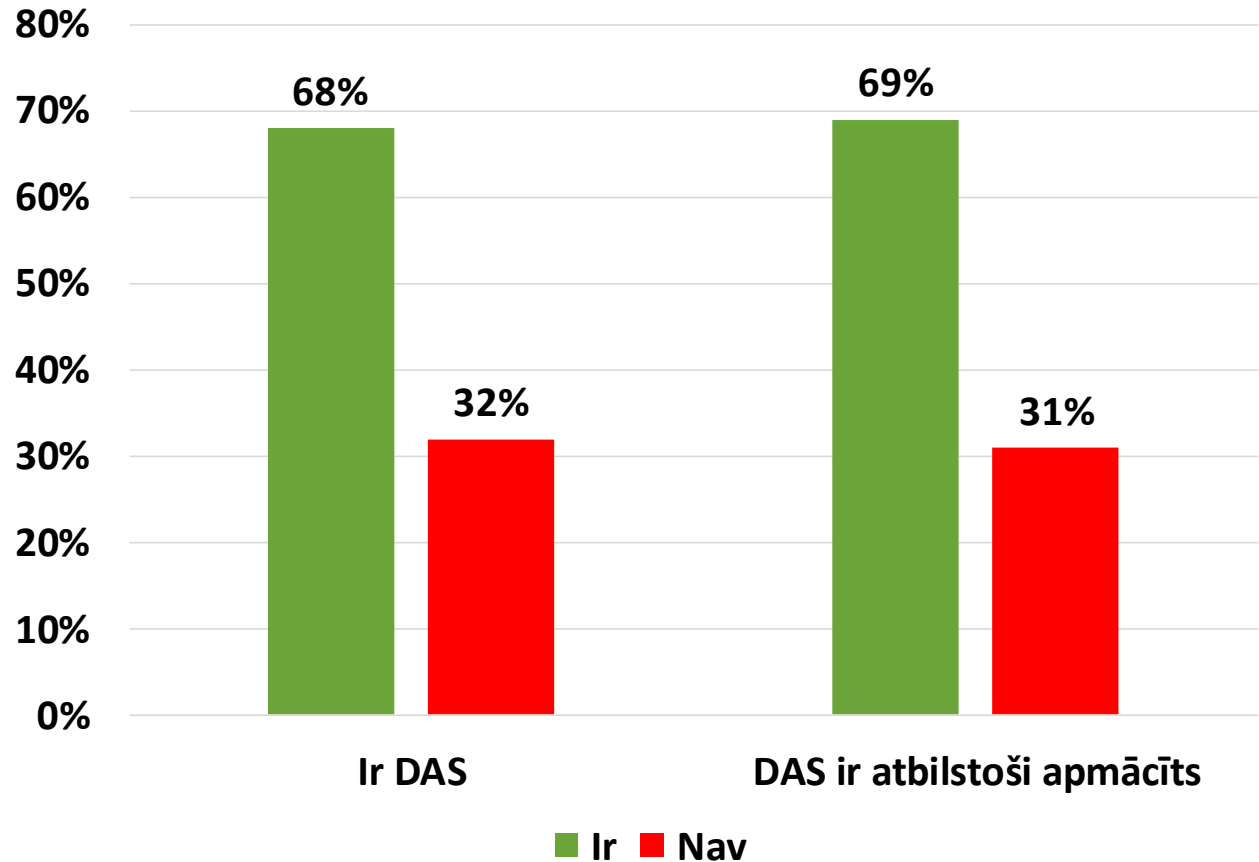
Tematiskās pārbaudes rezultāti – biežākie normatīvo aktu pārkāpumi rīkojumos

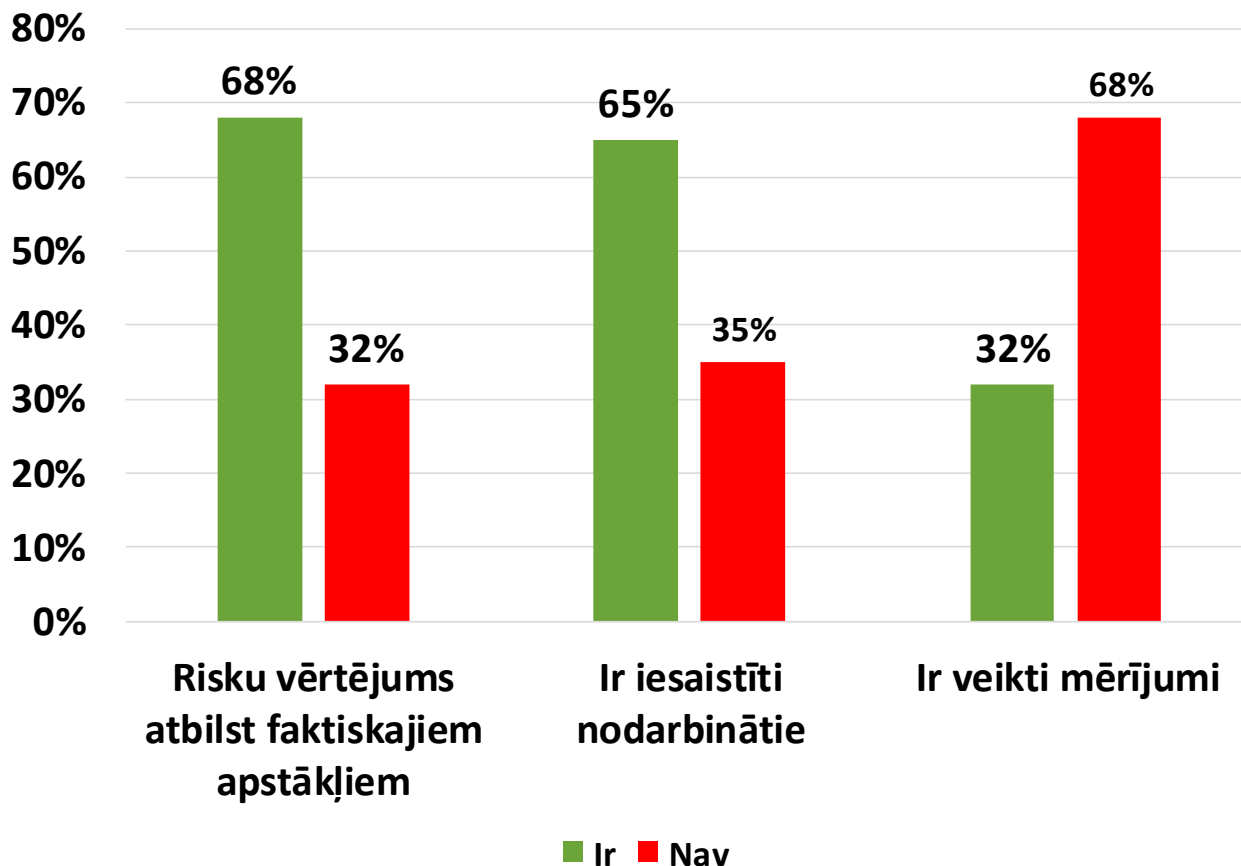

Valsts darba
inspekcija

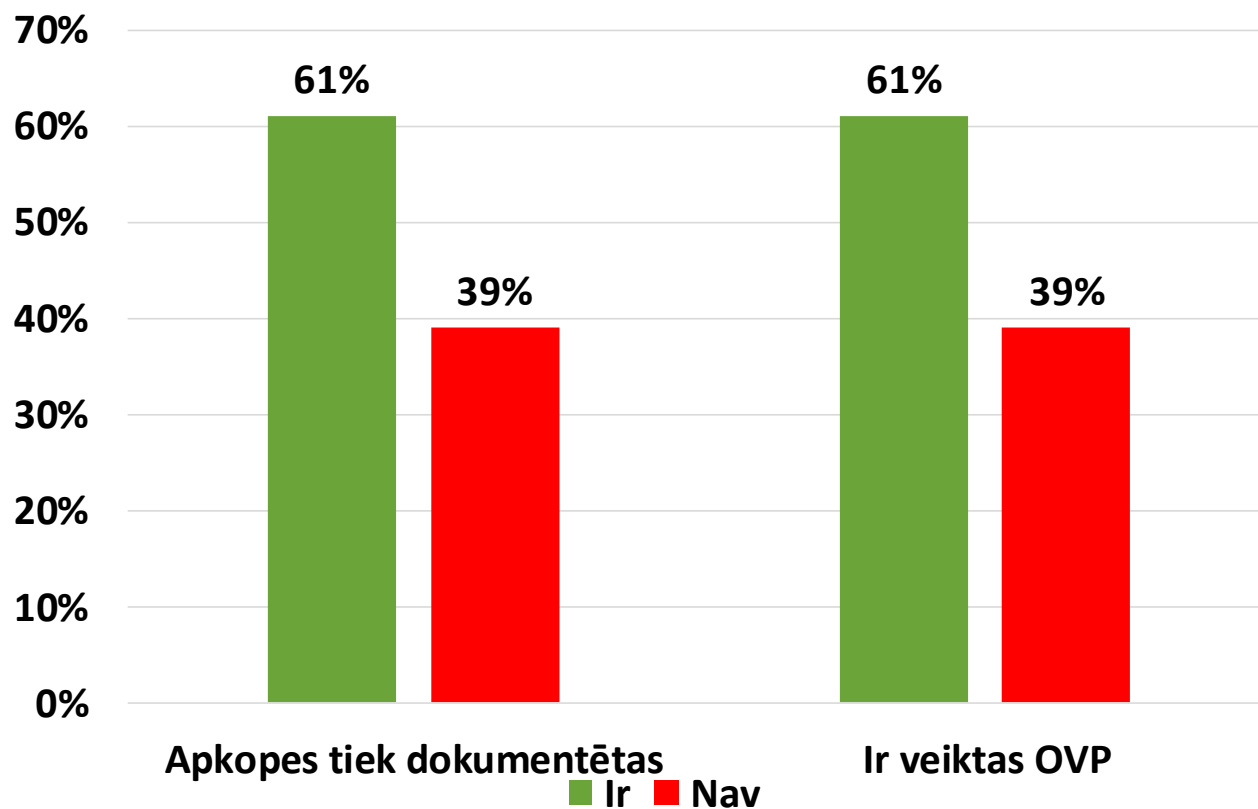
Tematiskās pārbaudes anketas atbildes – uzņēmumā ir darba aizsardzības speciālists un tas ir atbilstoši apmācīts

Tematiskās pārbaudes anketas atbildes – risku vērtējums atbilst faktiskajiem apstākļiem, ir iesaistīti nodarbinātie, ir veikti mērījumi

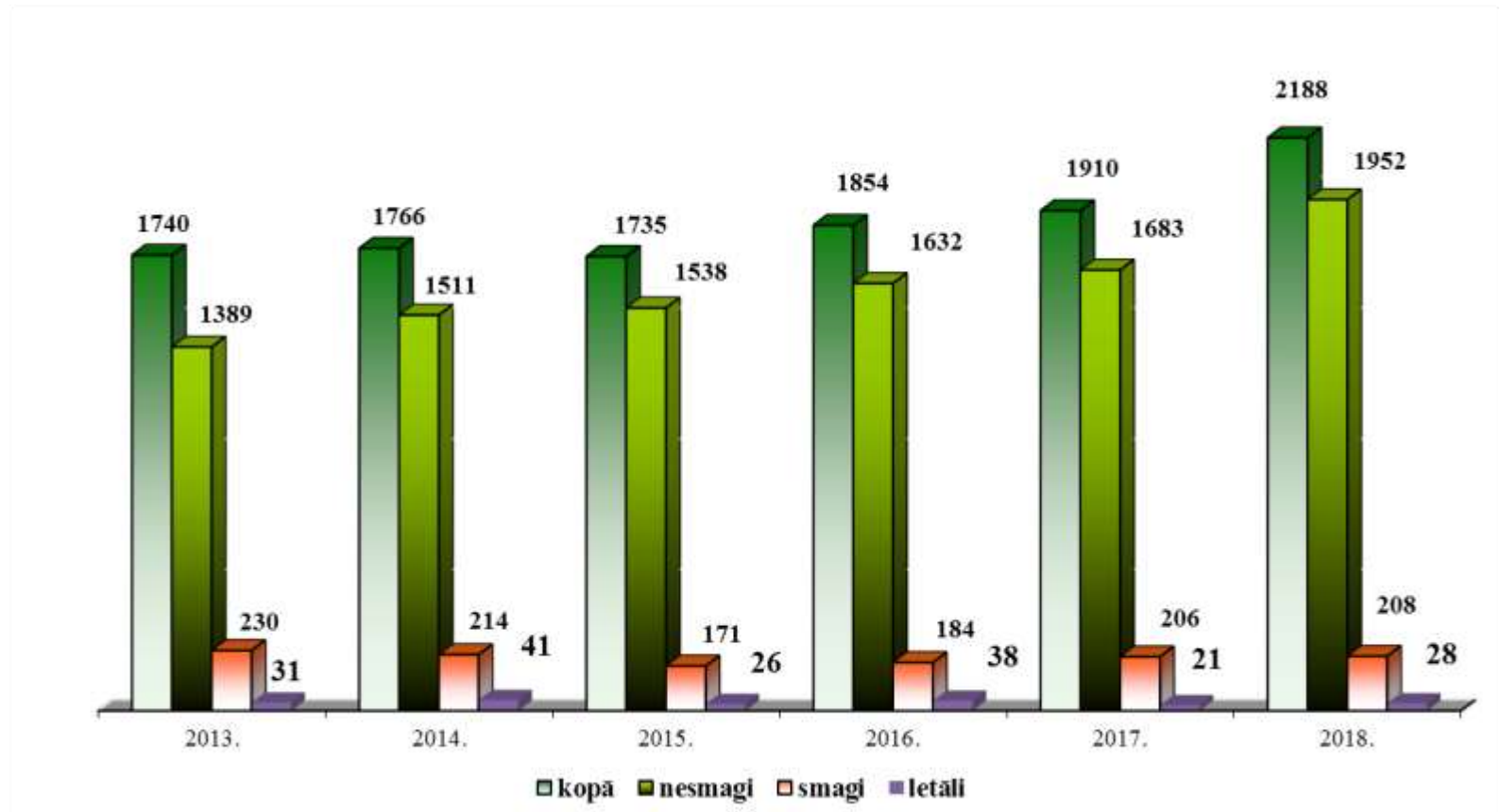
Tematiskās pārbaudes anketas atbildes – tiek dokumentētas aprikojuma apkopes, ir veiktas obligātās veselības pārbaudes

Valsts darba
inspekcija

Izmeklēto nelaimes gadījumu darbā skaita dinamika

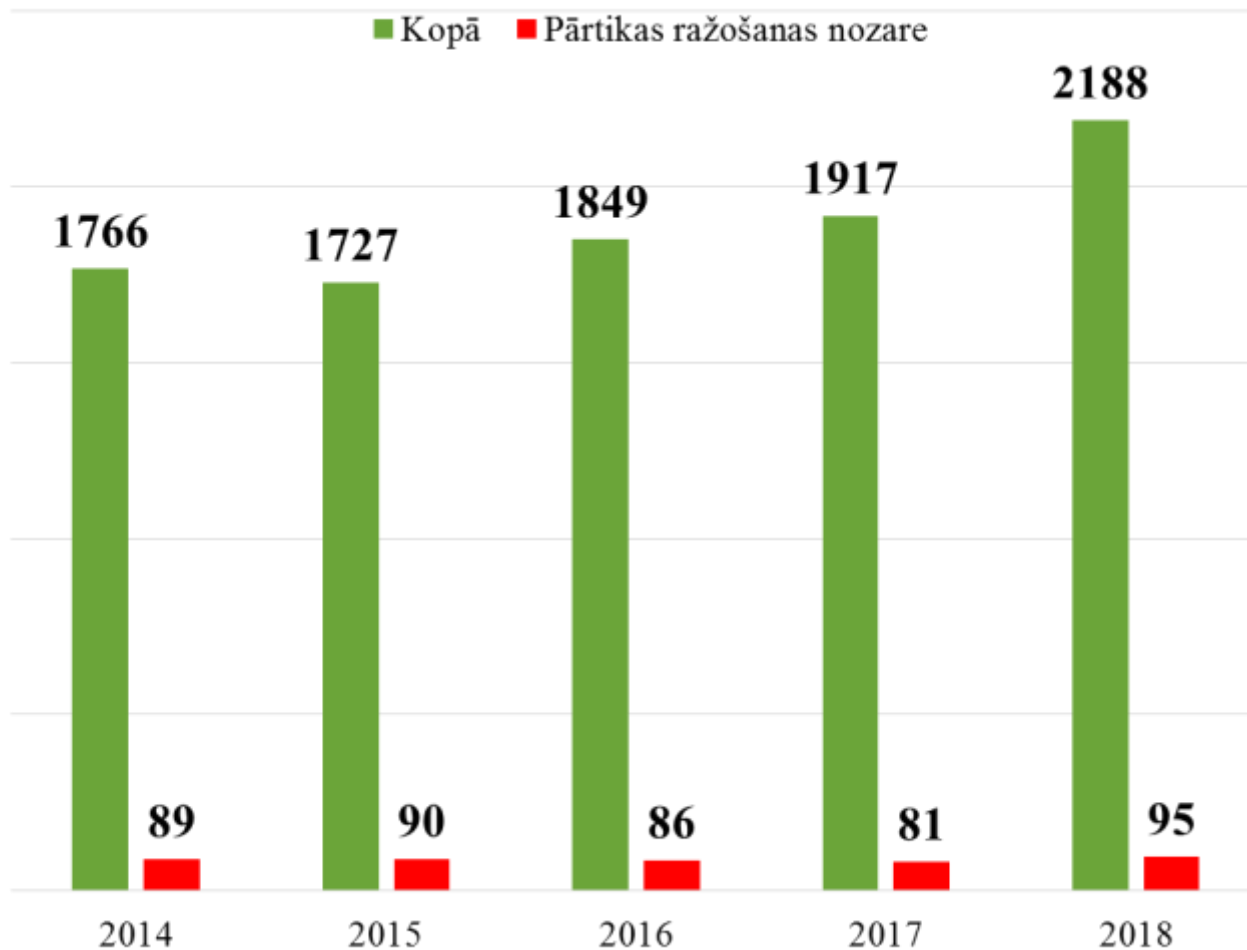
*Par 2018. gadu grafikā norādīti operatīvie dati

Valsts darba
inspekcija

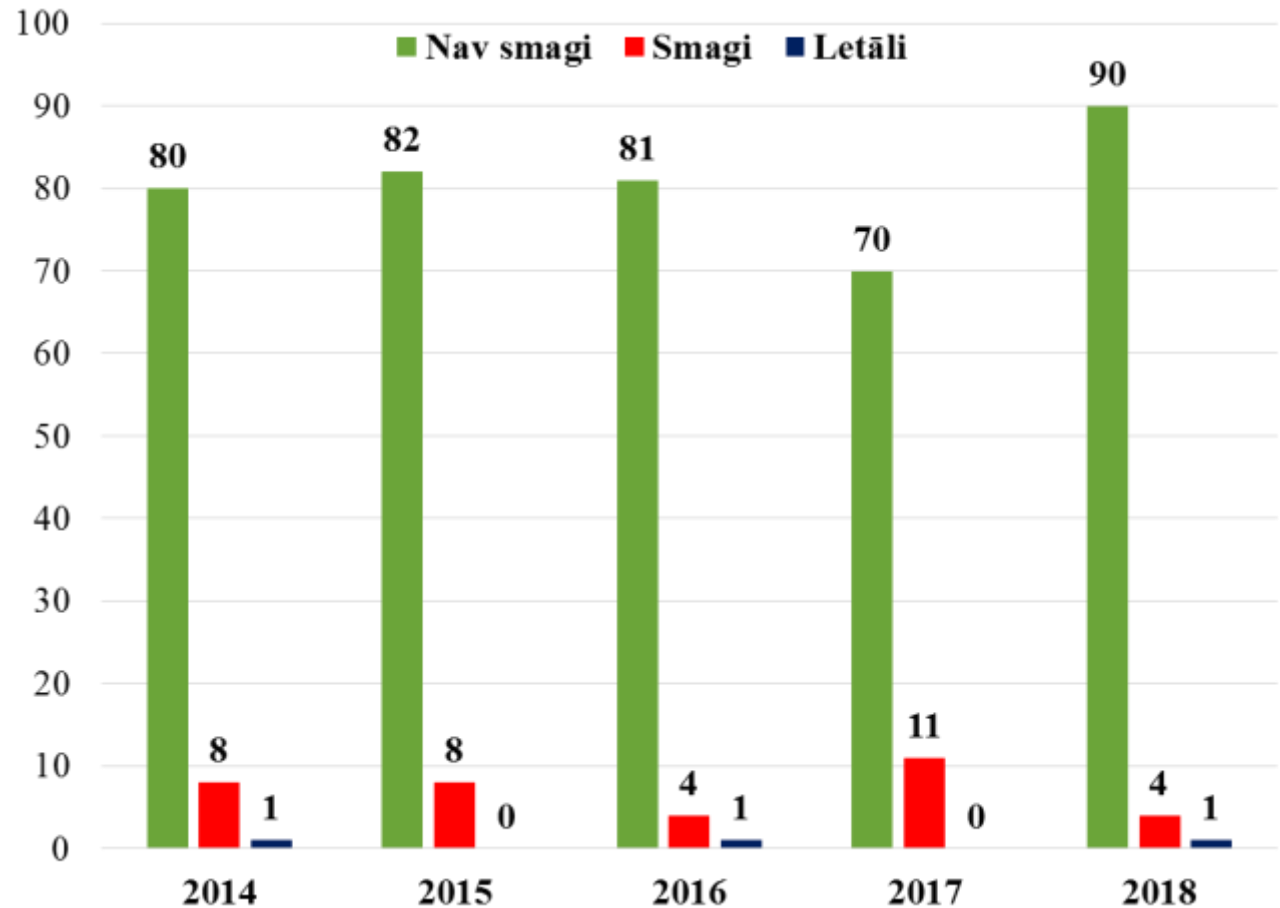
Nelaiemes gadījumi pārtikas ražošanas nozares uzņēmumos (salīdzinājumā ar valstī kopā reģistrētajiem nelaiemes gadījumiem)

Valsts darba
inspekcija

Nelaiemes gadījumi pārtikas ražošanas nozares uzņēmumos pēc smaguma pakāpes

Valsts darba
inspekcija

Nelaiemes gadījumu piemēri – paslīdēšana, pakļupšana, aizķeršanās

- Zivju apstrādātāja strādāja pie aknu pastētes gatavošanas. Beidzot darbu, kārtoja savu darba vietu. Kārtojot savu darba vietu zivju apstrādātājam paslīdēja kāja un viņa nokrita uz grīdas, atsitot galvu pret tuvumā esošo ražošanas iekārtu. Darbiniece guva galvas traumu, atvērtas brūces.
- Ekspeditore bija atdevusi picu pasūtījumu klientam un skrēja pa trepēm lejā, kad nejauši paslīdēja un nokrita.

Nelaiemes gadījumu cēloņi – nepietiekama uzmanība.

Valsts darba
inspekcija

Nelaiemes gadījumu piemēri – sagriešanās ar asiem priekšmetiem

- Miesnieks ar nazi, velkot atkaulojamo gaļas produktu no lentas uz darba galdu, nazis izslīdēja no gaļas produkta un traumēja roku, virs metāla aizsargcimda. Rezultātā tika traumēts kreisās rokas apakšdelms.
- Komplektētājs ar gaļas lentzāģi, kas paredzēts gaļas sadalīšanai, dalīja sasalušas gaļas gabalus, turot sasalušo gaļas gabalu abās rokās un spiežot pie zāģa asmens. Veicot gaļas sadalīšanu, darbinieks lietoja viņam izsniegtos individuālos aizsardzības līdzekļus - ādas darba cimdus, uz kuriem bija uzvilkti virsū gumijas cimdi. Zāģējot kārtējo gaļas gabalu, cietušajam netišām paslīdēja kreisā roka un ar zāģa asmeni savainoja kreisās rokas vidējo pirkstu.

Nelaiemes gadījuma cēlonis – nav ievērotas darba aizsardzības instrukcijas.

Valsts darba
inspekcija

Nelaiemes gadījumu piemēri – ievilkšana darba aprīkojumā

- Pārtikas produktu ražošanas operatore piegāja pie formēšanas iekārtas un ieraudzīja, ka zem formēšanas veltņa nokritusi mīkla. Darbiniece nolēma pacelt mīklu, neizslēdzot iekārtu. Ņemot nokritušo mīklu, kura atradās pie rotējošiem formēšanas veltņiem, kreisā roka tika iespiesta un ierauta zem veltņa.
- Pa taras mazgājamās iekārtas ķēdēm slīdēja pēdējā tirā taras kaste, tajā brīdī iekārtai nokrita kreisās puses ķēde, pa kuru slīdēja kaste un pēdējā tirā kaste iekērās zem nokritušās ķēdes un turpināja slīdēt. Mazgāšanas operators centās izņemt ķēdē iesprūdušo kasti, bet neapstādināja iekārtu. Tajā brīdī, kad cietušais piešķārās kastes apakšai lai to izvilktu ārā, cietušā labās rokas mazais pirksts tika iespiests starp rotējošo ķēdi un iekārtas ķēdes rulli, kā rezultātā tika gūta labās rokas mazā pirksta brūce/virspusējs ievainojums.

Nelaiemes gadījuma cēlonis – darba aizsardzības instrukcijas pārkāpums

Valsts darba
inspekcija

Nelaiemes gadījumu piemēri – traumas, kas gūtas, pārvietojot smagumus

Kravas automobiļa vadītājs, pārkraujot maizes kasti, kuras masa 15 kg, no transporta ratiņiem automašīnas kravas kastē, puspagriezienā, viegli pieliecoties, pārslogoja mugurkaulu un apkārtējos muskuļus, gūstot muguras traumu.

Nelaiemes gadījuma cēlonis – nav ievērotas darba aizsardzības instrukcijas.

Valsts darba
inspekcija

Nelaiemes gadījumu piemēri – darbs ar ķīmiskām vielām

Produkcijas noņēmēja uzsāka grīdas mazgāšanu. Ņemot no grīdas iepakojumu ar mazgāšanas līdzekļa koncentrātu, lai to pielietu pie mazgāšanai paredzētā ūdens, darbiniecei samisējās un ķīmijas šķidrums uzšļakstījās uz abām kājām un ielija arī zābakos. Neskatoties uz negadījumu (ķīmiskai vielai esot uz darba apģērba un zābakos), darbiniecei turpināja strādāt līdz darba laika beigām, kad ķīmijas skartais apģērbs tika novilkts un novietots pie mazgāšanai paredzētiem apģērbiem. Ķīmijas skartās ķermeņa vietas ar ūdeni tika noskalotas, tikai darbiniecei mājās pārnākot. Nākamajā dienā, darbs tika turpināts, uzvelkot tos pašus gumijas zābakus, kuros bija mazgāšanas līdzekļa ķīmijas koncentrāts, rezultātā tika iegūti ķīmiski apdegumi.

Nelaiemes gadījuma cēlonis – darba aizsardzības instrukcijas pārkāpums.

2018. gada smagie nelaimes gadījumi pārtikas ražošanas nozarē (1)

Ražošanas operatora (57/0) darba pienākumos ietilpa sagatavošanas darbi mīklas iemīcīšanai, tai skaitā ūdens spaiņu pārvietošana. Cietušais uzsāka pildīt savus darba pienākumus, veidoja mīklas maisījumu un plkst.11.50 cietušajam pelmeņu cehā veicot savus tiešos darba pienākumus, nesot divus ūdens spaiņus pelmeņu mīklas sagatavošanai, paslīdēja kāja, kā rezultātā viņš nokrītot traumēja gūžu. Nelaimes gadījuma notikuma vietā grīda bija slapja un slidena. Darba apavi ar pretslīdes zoli viņam nav bijuši izsniegti.

Valsts darba
inspekcija

2018. gada smagie nelaimes gadījumi pārtikas ražošanas nozarē (2)

Automobīļa vadītājs (50/6) plkst. 8:00 uzsāka savus darba pienākumus. Saskaņā ar tiešā darba devēja - loģistikas speciālistes uzdotā uzdevuma brauca pēc zivju atgriezum kravas. Iebrauca stāvlaukumā, apstādināja automašīnu un atvēra tās furgona aizmugurējās durvis, lai izkrautu tukšos un iekrautu pilnos taras konteinerus. Kad cietušais piegāja pie a/m aizmugures, viņš paslīdēja uz ledu (zem ledu bija asfalts) un nokrita uz zemes precīzi uz labā gurna. Cietušais NG brīdī lietoja atbilstošus individuālos aizsardzības līdzekļus, kā, piemēram, darba cimdus, šņorzābakus ar rievoto zoli un metāla purngaliem.

Valsts darba
inspekcija

2018. gada smagie nelaimes gadījumi pārtikas ražošanas nozarē (3)

Remontatslēdznieks (63/24) tika uzdots darba uzdevums-šokolādes iecirknī sagatavot šokolādes masas tvertni remontam, to iztīrot. Vispirms tika atskrūvēts tvertnes krāns, pa kuru tiek izvadīts netīrais ūdens. Tvertnes sildīšana tika veikta ielejot tvertnes apvalkā aukstu ūdeni un tad padodot tvaiku tvertnes apvalkā. Tika uzsākta tvertnes mazgāšana no iekšpuses ar karsto ūdeni, kas tiek padots ar šļauku. Cietušais stāvēja lejā un mainīja katlus, kuros tika izvadīts netīrais ūdenis. Ap plkst 13.00 abi remontatslēdznieki aizgāja pusdienās. Pēc pusdienām cietušais piegāja pie ventiļiem, ar kuriem tiek padots ūdens un tvaiks uz tvertnes apvalku. Cietušais dzirdēja dīvainus trokšņus. Kolēģis, pienākot pie katliem ieraudzīja, ka termometrs, ar kura palīdzību nosaka temperatūru tvertnē rāda 130⁰ C un par paaugstināto temperatūru informēja cietušo. **Ap plkst.13.45 notika tvertnes apvalka eksplozija, augstā spiediena rezultātā tika bojāts tvertnes iekšējais apvalks un tvertnes vāks, tā rezultātā izdalījās karstais tvaiks.** Notikušā sprādziena rezultātā no tvaika cietušais guva apdegumus un cehā tika izsists logs.

Valsts darba
inspekcija

2018. gada smagie nelaimes gadījumi pārtikas ražošanas nozarē (4)

Remontatslēdznieks (41/1) iegāja kūtī, ieslēdza transportierus. Sākās mēslu savākšanas process. Vispirms mēslu frakcijas tiek savāktas ar horizontālo transportieri, pēc tam ar vertikālo transportieri novadītas traktora piekabē. Mēslu savākšanas procesā cietušais pamanīja, ka horizontālajam transportierim paceļas dažas mēslu pārvietošanas lāpstiņas. Darbinieks ar kāju tās piespieda atpakaļ. Parasti šim nolūkam tiek izmantots speciāls metālisks stienis ar piespiedējplāksnīti galā. Soreiz darbiniekam šķita, ka lāpstiņa jāpiespiež stiprāk, uzkāpa uz kustībā esošas lāpstiņas ar kreiso kāju. Darbinieks nepamanīja, ka sekojošā lāpstiņa arī atradās paceltā stāvoklī, tā "aizķēra" kājas papēdi un pēda tika ievilkta transportiera šahtā. Cietušais notikuma vietā atradās viens pats, mēģināja iesprostoto kāju izvilkt. Darbiniekam izdevās pašam savainoto kāju atbrīvot un apsēsties uz grīdas līdzās transportierim.

Valsts darba
inspekcija

Secinājumi

1. Riska faktoru mērījumi tiek veikti tikai trešajā daļā gadījumu;
2. Galvenais nelaimes gadījumu cēlonis nesmagajos nelaimes gadījumos – darbinieku neuzmanība un darba aizsardzības instrukciju neievērošana;
3. Smago un letālo nelaimes gadījumu cēloņi biežāk ir neapmierinoša darbinieku apmācība un visu darba vides risku nenovērtēšana;
4. Raksturīgi, ka nelaimes gadījumos cieš darbinieki ar neilgu darba pieredzi, kā arī pieredzes bagātie darbinieki;
5. Tipiski nelaimes gadījumu piemēri – paslīdēšana, paklupšana, sagriešanās ar asiem priekšmetiem, ievilkšana darba aprīkojumā un traumas, kas gūtas pārvietojot smagumus.

Valsts darba
inspekcija

ESF atbalsts
uzņēmumam

ATBALSTS DARBA AIZSARDZĪBAS PRASĪBU IEVIEŠANAI UZŅĒMUMĀ

Valsts darba inspekcija īsteno ESF projektu
"Darba drošības normatīvo aktu praktiskās ieviešanas
un uzraudzības pilnveidošana",
Nr. 7.3.1.0/16/V/001

KAS VAR SAŅEMT ATBALSTU?

Mikro, mazie un vidējie bistamo nozaru uzņēmumi

KĀDA VEIDA ATBALSTU VARĒS SAŅEMT?

KONSULTĀCIJAS DARBA DEVĒJIEM:

- darba vides riska novērtējums
- darba aizsardzības pasākuma plāna izstrāde
- rekomendācijas darba aizsardzības organizatoriskās struktūras izveidošanai

LABORATORISKO MĒRĪJUMU PAKALPOJUMU SNIEGŠANA

DARBA AIZSARDZĪBAS SPECIĀLISTU UN UZTICĪBAS PERSONU APMĀCĪBAS

**AIZPILDĪTS PIETEIKUMS AR PIELIKUMU ATBILSTOŠI UZŅĒMĒJDARBĪBAS VEIDAM,
JĀIESNIEDZ KR. VALDEMĀRA IELĀ 17-17, RĪGĀ VAI INFO.ESF@VDI.GOV.LV
PARAKSTĪTU AR DROŠU ELEKTRONISKO PARAKSTU**

Pieteikuma veidlapu meklē: www.vdi.gov.lv - projekti - ESF - atbalsts darba devējiem

Valsts darba inspekcija

NACIONĀLAIS
ATTĪSTĪBAS
PLĀNS 2020

EIROPAS SAVIENĪBA
Eiropas Sociālais
fonds

Valsts darba
inspekcija

Uzziniet vairāk!

www.vdi.gov.lv

www.stradavesels.lv

www.osha.lv

FB: Valsts darba inspekcija

**@darbaizsardziba
@darbainspekcija**

www.slideshare.net/Valsts_darba_inspekcija

www.youtube.com/user/LMVDI#p/u

Valsts darba
inspekcija

Paldies par uzmanību!

24.04.2019., Rīga